

UPPSALA
UNIVERSITET

BESLUT

2025-02-18 Dnr UFV 2025/166

Utbildningsdepartementet

Box 256

SE-751 05 Uppsala

Besöksadress

Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare

Anna Hagborg

Telefon

018-471 1492

www.uu.se

anna.hagborg@uu.se

Remiss av förordning om nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare och konsekvensutredning

Beslut

Härmed beslutas

- att Uppsala universitet överlämnar expertgruppens yttrande som sitt svar på rubricerad remiss.

Bakgrund

Uppsala universitet har beretts möjlighet att svara på ovan rubricerad remiss.

Bifogat yttrande har utarbetats av docent Åsa af Geijerstam och universitetsadjunkt Gunilla Rensmo vid Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningssociologi.

Beslut i detta ärende har i rektors frånvaro fattats av undertecknad prorektor i närvaro av ställföreträdande universitetsdirektör Per Abrahamsson, efter föredragning av enhetschef och utbildningsledare Anna Hagborg. Närvarande därutöver var Uppsala teknolog- och naturvetarkårs ordförande Tim Nedergård.

Coco Norén

Anna Hagborg

UPPSALA
UNIVERSITET

YTTRANDE

2025-02-18 Dnr UFV 2025/166

Utbildningsdepartementet

Box 256
SE-751 05 Uppsala

Besöksadress

Dag Hammarskjölds väg 7

Handläggare

Anna Hagborg

Telefon

018-471 1492

www.uu.se

anna.hagborg@uu.se

Remiss av förordning om nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare och konsekvensutredning

Uppsala universitet har beretts möjlighet att besvara ovan rubricerad remiss.

Yttrandet har utarbetats av docent Åsa af Geijerstam och universitetsadjunkt Gunilla Rensmo vid Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningssociologi.

Uppsala universitet lämnar här synpunkter på det remitterade förslaget till förordning.

Uppsala universitet tillstyrker förslaget om förordning om nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare, men vill anföra följande.

Kort sammanfattning

Uppsala universitet menar att:

- alla forskarutbildningar bör anses vara meriterande för nivå 4,
- lärosätena själva ska avgöra vilka kurser som kan ingå i kompetensutvecklande utbildning, så länge de håller sig inom ramen för det som anges i 2§,
- praktisknära forskning behöver definieras oberoende inom vilken ram det sker samt
- att de områden som anses vara meriterande enligt 5§ vidgas.

Kommentarer och ändringsförslag

Urval av kurser och den akademiska friheten

Uppsala universitet ser positivt på att forskarutbildning krävs för den fjärde meriteringsnivån. Uppsala universitet vill dock anföra det problematiska i att Skolverket ska avgöra vilken forskarutbildning som kan vara meriterande (enligt 13§). Förutom att alla forskarutbildningar ger ett ämnesdjup, vilket i sig bör vara meriterande i detta sammanhang, så innehåller alla forskarutbildningar en mängd vetenskapliga kompetenser av mer allmängiltig vetenskaplig karaktär. Sådana kompetenser är en viktig del av att kunna bidra till att stärka professionernas vetenskapliga grund, och erhålls oavsett vilken forskarutbildning som avses. Uppsala

YTTRANDE

2025-02-18 Dnr UFV 2025/166

universitet vill understryka vikten av en bredd i den vetenskapliga grund som ska anses vara meriterande enligt förordningen.

Vidare menar Uppsala universitet att det bör vara lärosätena själva som avgör vilka kurser som kan ingå i kompetensutvecklande utbildning på grund- och avancerad nivå, inom ramarna för det som anges i 2§. På många lärosäten finns redan väl utvecklade magister- och masterprogram med kurser riktade mot det som anges i 2§. Dessa kurser är också förberedande för att kunna söka forskarutbildning om så blir aktuellt. Lärosätena behöver själva säkerställa kursers inriktning, nivå och kvalitet. Att dessa kurser skulle behöva godkännas av Skolverket för att lärosätet enligt 8§ andra stycket ska kunna utfärda en examen på avancerad nivå som meriterar för meriteringsnivå 3 underminerar lärosätenas självbestämmande och den akademiska friheten.

Att lärosäten ska anordna kurser på uppdrag av Skolverket leder också till vissa komplikationer. Uppdragsutbildningarnas poäng är inte samma sak som den ordinarie utbildningens högskolepoäng. För att dessa poäng ska kunna valideras för tillgodoräkning behöver den som genomgått uppdragsutbildning söka och bli antagen som student på lärosätet.

Praktiknära forskning

Uppsala universitet ställer sig positiv till att deltagande i praktiknära forskning kan fungera meriterande inom det nationella professionsprogrammet, men vill understryka vikten av att definiera praktiknära forskning utifrån det enskilda forskningsprojektet snarare än att utgå från finansieringskälla. En praktiknära inriktning på forskningen är en förutsättning inom till exempel ULF eller projekt finansierade av Skolforskningsinstitutet, men sker även inom ramar som andra externa finansiärer beslutar om eller inom lektors/ professorers forskningstid vid olika lärosäten och hos olika huvudmän. Det är centralt att all sådan forskning kan fungera meriterande, oavsett vilken organisatorisk hemvist den har.

Områden som anses som meriterande

I 5§ anges vilka områden som meriterande utbildning kan innefatta. För att dessa områden ska harmoniera med det som anges i 2§, att stärka professionernas vetenskapliga grund, menar Uppsala universitet att denna formulering behöver vidgas. Exempel på professionsrelevanta vetenskapliga områden som med nuvarande formulering inte skulle anses meriterande är exempelvis utbildningssociologi, didaktik, pedagogik och utbildningshistoria. Alla dessa områden stärker professionernas vetenskapliga grund. Uppsala universitet föreslår att den sista meningen i

YTTRANDE

2025-02-18

Dnr UFV 2025/166

5§ behålls, medan listan över vilka ämnen som kan ingå stryks. På så sätt ökar också förordningstextens hållbarhet över tid.

Uppsala universitet vill också anföra vikten av att erkänna den enskilda lärarens egen rådighet att avgöra vilken kompetensutveckling denna behöver för att utvecklas i sin profession. Med de formuleringarna i 5§ begränsas denna möjlighet.

Otydligheter i ordval samt syftning

I 7§ stycke 2 används verbet ”genomgått meriterande utbildning” medan man i stycke 3 använder verbet ”genomfört”. Här bör i stället samma verb användas, om inte olika processer avses. Detta behöver i så fall förtydligas.

I 8§ stycke 2 är syftningen oklar. ”...en examen på avancerad nivå om minst 60 högskolepoäng som Skolverket har meddelat föreskrifter om...”. Här blir det oklart vad som utgör korrelatet till det relativa pronomenet, dvs om det är examen på avancerad nivå som Skolverket meddelar föreskrifter om, eller om föreskrifterna åsyftar de 60 högskolepoängen.

I 9§ stycke 2 framgår endast att det är examen på forskarnivå som avses, inte om såväl licentiat- som doktorsexamen avses.